

**18 jaar....
en dan?**

Inleiding

Je wordt **bijna 18 jaar** of bent dat misschien al. Je zal merken dat er veel verandert. Dit zijn belangrijke dingen. Je krijgt daarom deze folder met informatie. Er staat in wat er verandert en wat je **kunt** en soms **móet** doen. Deze folder is voor jou geschreven. De informatie is natuurlijk ook voor de ouder(s)/verzorger(s) die je helpen bij het regelen van bijvoorbeeld je geld en ziektekostenverzekering.

Als je vragen hebt, kan je contact opnemen met je stagecoördinatoren. Deze folder is interactief, dat betekent dat je op de links naar de websites kunt klikken en dan ga je naar die site.

ga naar je leerkracht

dit is een uitgave van
VSO Herenwaard

Inhoud

Financiën en Administratie

Verzekeringen

Beschermingsmaatregel

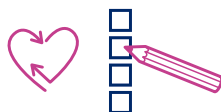
Wonen en Zorg

Werk en Dagbesteding

Donorschap en Stemrecht

Checklist

Adressen

Financiën en Administratie

DigiD

Met je DigiD kun je inloggen op websites van de overheid. Je kunt dan inloggen bij de gemeente, het UWV, de Sociale Verzekeringsbank, de Politie en de Belastingdienst. Je kunt DigiD ook gebruiken voor jouw ziekenhuis, apotheek of zorgverzekering.

Je DigiD bestaat uit een gebruikersnaam en een wachtwoord die je **zelf** kiest. Je **gebruikersnaam en wachtwoord** zijn daarom **alleen voor jou**. **Geef deze nooit aan iemand anders!**

Als je wilt dat iemand anders ook zaken voor je kan regelen bij de overheid, dan kan je die persoon machtigen. Als je iemand machtigt, dan geef je toestemming aan die persoon om met zijn eigen DigiD zaken voor jou te kunnen regelen. Je vraagt je DigiD aan via: <https://www.digid.nl/>

Bankrekening

Vraag een eigen of gezamenlijke bankrekening aan. Hier wordt jouw inkomen op gestort. Je kunt je betalingen doen met de bankpas die je krijgt bij je betaalrekening. Je kunt daarnaast ook een spaarrekening aanvragen.

Tegemoetkoming Scholieren

Als je 18 jaar bent, wordt de kinderbijslag stopgezet. Je hebt natuurlijk wel geld nodig. Dat krijg je via DUO. Je kunt dan **Tegemoetkoming Scholieren** aanvragen. Dit bedrag wisselt jaarlijks, maar ligt rond de € 115,- per maand. Het is mogelijk dat je ook een extra bedrag per maand ontvangt, afhankelijk van het inkomen van je ouder(s)/verzorger(s). Je vraagt dit aan via: <https://duo.nl/particulier/studiefinanciering-aanvragen/vmbo-havo-of-vwo.jsp>

- Je ontvangt wel tegemoetkoming, maar geen studie-financiering en geen OV-jaarkaart.
- Als je van school gaat, moet je zelf bij DUO de Tegemoetkoming Scholieren stopzetten. Je moet hier zelf aan denken, je krijgt hier geen brief over.

Aanvraag Wajong

Als je volledig duurzaam arbeidsongeschikt bent kun je voor je 18 jaar wordt een **Wajong Uitkering** aanvragen. Doe dit altijd in overleg met de stagecoördinatoren. Je hebt bij het verkrijgen van een Wajong Uitkering geen recht meer op de tegemoetkoming scholieren.

Individuele studietoeslag

Meestal is het bedrag dat je ontvangt van DUO te laag om al je kosten te betalen. Je kunt dan bij de gemeente een aanvraag doen voor bijzondere bijstand. Dit heet **Individuele studietoeslag**.

Het bedrag dat je dan maximaal per jaar ontvangt is ongeveer € 2000,-. Iedere maand wordt hiervan een deel uitgekeerd.

Het bedrag kan verschillen per gemeente. Je kan deze studietoeslag aanvragen als je **Tegemoetkoming scholieren** krijgt en het bedrag hiervoor één keer is gestort op je bankrekening.

De **Individuele studietoeslag** is een gift en hoef je dus niet terug te betalen. Je vraagt deze toeslag met een formulier aan bij het Jongerenloket.

Ieder schooljaar moet deze opnieuw aangevraagd worden!

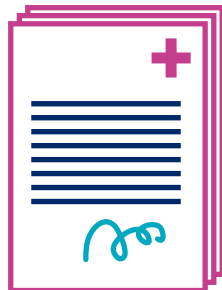
<https://www.rotterdam.nl/loket/bijzondere-bijstand/>

Je kan via internet een test doen over het omgaan met geld.

Dit heet een e-learning. De e-learning kun je doen via:

<https://e-learning.smartmetgeld.nl/>

Verzekeringen

Zorgverzekering

Eerst ben je bij je ouder(s) of verzorger(s) verzekerd voor ziektekosten, bijvoorbeeld kosten als je naar de huisarts of het ziekenhuis moet. Als je 18 jaar bent moet je zelf verzekerd zijn voor ziektekosten.

Hiervoor betaal je premie. Dit is een bedrag dat je iedere maand betaalt. Je moet zelf een ziektekostenverzekering afsluiten.

Collectieve zorgverzekering

Er zijn mogelijkheden om een goede verzekering af te sluiten die minder geld kost. Dit is een collectieve zorgverzekering. Je kan je meestal ook via een gemeentepolis verzekeren. Deze polissen zijn meestal minder duur. Vaak is er een regeling voor de betaling van het eigen risico, of kun je het eigen risico (deels) meeverzekeren. Soms wordt de eigen bijdrage Wmo vergoed. Voor de gemeente Rotterdam vind je informatie op:

<https://www.vgz.nl/rotterdam>

Aansprakelijkheidsverzekering

Met een aansprakelijkheidsverzekering verzekert je schade die jij veroorzaakt. Bijvoorbeeld als je een ruit in gooit of de telefoon van een ander kapot maakt. Deze verzekering is niet verplicht.

Uitvaartverzekering

Met een uitvaartverzekering verzekert je je tegen de kosten van je begrafenis of crematie. Als je overlijdt, betaalt de verzekeringsmaatschappij (een deel van) de kosten. Deze verzekering is niet verplicht.

Zorgtoeslag

De kosten voor een zorgverzekering kunnen hoog zijn. Je kunt hiervoor een vergoeding aanvragen via de belastingdienst. Deze vergoeding is afhankelijk van je inkomen. Dit heet zorgtoeslag. Deze aanvraag doe je met een DigiD. De aanvraag kan je doen via de volgende link:

<https://www.belastingdienst.nl/wps/wcm/connect/bldcontentnl/belastingdienst/prive/toeslagen/zorgtoeslag/>

Beschermings- maatregel

Vanaf 18 jaar ben je zelf verantwoordelijk voor de keuzes die je maakt en de beslissingen die je neemt. In de wet zijn 3 maatregelen om je te beschermen. Dit zijn: mentorschap, bewindvoering en curatele. Hieronder wordt uitgelegd wat deze 3 maatregelen betekenen.

Mentorschap

Dit is om je te beschermen bij persoonlijke keuzes en zaken (immateriële zaken). Je krijgt dan een mentor die je helpt en beslissingen voor je neemt. Dit gaat over verzorging, verpleging, behandeling en begeleiding. Dit is bijvoorbeeld als je naar het ziekenhuis moet of als je ergens anders gaat wonen of werken.

Bewindvoering

Dit is om je te beschermen met je geld en spullen (materiële zaken). Er is dan een bewindvoerder die je geld beheert.

Curatele

Als je onder curatele staat ben je handelingsonbekwaam. De curator neemt beslissingen over je geld, spullen en persoonlijke keuzes en zaken. Deze maatregel wordt voor leerlingen van onze school zelden afgegeven.

De aanvraag voor een maatregel doe je zelf bij de kantonrechter van de plaats waar je woont. Een familielid, bekende of iemand van een organisatie kan mentor, bewindvoerder of curator zijn. Stuur de aanvraag ongeveer 3 maanden voordat je 18 jaar wordt op naar de rechtbank.

Meer informatie kun je vinden via:

<https://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/curatele-bewind-en-mentorschap>

Wonen, Dagbesteding en Zorg

Als je 18 jaar bent kun je thuis blijven wonen, maar je kunt ook ergens anders wonen. Het kan zijn dat je zelfstandig gaat wonen. Hiervoor is het nodig dat je je inschrijft bij Woonnet Rijnmond. Je ontvangt dan een woonpas en kan dan via de website gaan reageren op woningen.

<https://www.woonnetrijnmond.nl/inschrijven/>

Het is ook mogelijk dat je gaat wonen bij een organisatie die begeleiding geeft bij het wonen en dagbesteding. Je hebt dan een indicatie nodig. Dit betekent dat de begeleiding betaald wordt. De huur moet je wel zelf betalen. De indicatie voor de zorg kan aangevraagd worden via het CIZ (Centrum Indicatie Zorg). Dit gebeurt als de zorg intensief en 'levenslang' nodig is. <https://www.ciz.nl/>

Anders zal de zorg aangevraagd worden via de Wmo (*Wet maatschappelijke ondersteuning*). Dit vraag je aan bij de gemeente waar je woont.

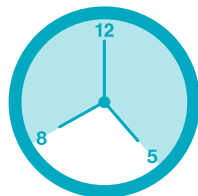
Ook kan het zijn dat je thuis ondersteuning wilt bij of bij de dagbesteding of logeren. Hiervoor is het nodig om een indicatie aan te vragen.

Dit kun je zelf doen, maar je kunt ook hulp vragen van het wijkteam, bij de stagecoördinator van school of de schoolmaatschappelijk werker.

Eigen Bijdrage

Als je een CIZ of Wmo indicatie hebt en zorg krijgt bij bijvoorbeeld wonen of dagbesteding, moet je een eigen bijdrage betalen. Dit is een bedrag dat afhankelijk is van je inkomen. Je betaalt dit bedrag aan het CAK (Centraal Administratie Kantoor). Je krijgt hiervoor een rekening toegestuurd.

Werk en Dagbesteding

Als je de school verlaat is het de bedoeling dat je aan het werk gaat. Dit kan op verschillende manieren: **participatiewet, beschut werk** en **dagbesteding**.

Je kunt in een bedrijf of instelling gaan werken. Misschien heb je meer toezicht en hulp nodig bij het uitvoeren van je taken of heb je meer ondersteuning en begeleiding nodig.

Als je 18 jaar wordt en je kunt werken, dan is het belangrijk om je te laten registreren in het **doelgroepenregister**. Als je ingeschreven bent in het doelgroepenregister heb je recht op extra ondersteuning om aan het werk te komen of te blijven.

Je hebt hier recht op als je Voortgezet Speciaal Onderwijs volgt, zoals bij ons op school. Je moet de aanvraag wel zelfdoen bij het UWV.

Dit kan met het formulier **beoordeling arbeidsvermogen**:

<https://www.uwv.nl/particulieren/arbeidsbeperkt/beoordeling-arbeidsvermogen/index.aspx>

Als je er samen met je ouders/verzorgers en school achter komt dat je meer ondersteuning nodig hebt of niet zelf een salaris kunt verdienen dan kun je bij het UWV ook een advies beschut werk of een Wajong uitkering aanvragen. Ook dit kan met hetzelfde formulier:

beoordeling arbeidsvermogen.

Doe dit altijd in overleg met je stagecoördinator.

Participatiewet

Je staat ingeschreven in het **doelgroepenregister** via het UWV. Je werkt binnen een gewoon bedrijf en mogelijk met begeleiding van een jobcoach. De jobcoach komt af en toe op je werk langs.

Het bedrijf krijgt zo voordelen als het jou in dienst neemt.

Een jobcoach kan jou en je werkgever soms helpen bij het uitvoeren van je werk. Je verdient bij het bedrijf een eigen salaris.

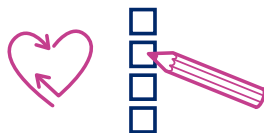
Beschut werk

Je hebt hiervoor een **advies beschut werk** nodig. Je kunt werken, maar hebt wel iemand nodig die direct in de buurt is om je te helpen als het nodig is bij het uitvoeren van je werk. De gemeente waar je woont regelt het beschut werk en betaalt je salaris.

Dagbesteding

Je hebt hiervoor een zorgindicatie (WMO of WLZ) nodig. Je bent niet in staat om een eigen inkomen te verdienen. Je hebt bij het uitvoeren van je taken directe en intensieve begeleiding nodig. Je doet taken op je eigen niveau en krijgt zorg op maat bij het uitvoeren van je werk. Je inkomen krijg je via een **Wajong uitkering**.

Donorregistratie en Stemrecht

Donorregistratie

Iedere Nederlander van 18 jaar en ouder krijgt maximaal 2 keer per post de vraag of zij donor wil zijn. Als je niet reageert op deze brieven, komt 'geen bezwaar' te staan in het donorregister. Ook daar krijg je weer per post bericht van. Je kan je 'keuze' dan nog veranderen.

<https://www.donorregister.nl/>

Stemrecht

Je mag stemmen bij verkiezingen. Deze verkiezingen kunnen voor de gemeente zijn waar je woont, maar ook voor bijvoorbeeld de Tweede Kamer. Je mag stemmen als je de Nederlandse nationaliteit hebt en 18 jaar of ouder bent. Je ontvangt hiervoor vanzelf een stempas. Dit papier neem je mee om te kunnen stemmen.

Checklist

Als je 18 jaar wordt, verandert er veel. Hieronder staat een checklist. Je kan kijken wat je al hebt gedaan en of er nog belangrijke dingen gedaan moeten worden.

- ☐ Heb je een **DigiD** aangevraagd?
- ☐ Heb je een **bankrekening** geopend?
- ☐ Heb je een aanvraag voor **Tegemoetkoming Scholieren (DUO)** gedaan?
- ☐ Heb je **Individuele studietoeslag** aangevraagd?
- ☐ Heb je een **zorgverzekering**?
- ☐ Heb je **zorgtoeslag** aangevraagd?
- ☐ Heb je een **beschermingsmaatregel** aangevraagd?
- ☐ Ja, ik heb één of meerdere maatregelen aangevraagd.
- ☐ Nee, maar ik heb erover nagedacht en met iemand over gepraat.
- ☐ Nee, ik heb daar nog niet over nagedacht en met iemand over gepraat.

Heb je bij het UWV één van de volgende aanvragen gedaan?

- ☐ ingeschreven bij het **doelgroepenregister**?
- ☐ advies aangevraagd voor **beschut werk**?
- ☐ aanvraag **Wajong** gedaan?

Adressen

Wijkteam

<https://www.rotterdam.nl/wonen-leven/wijkteams/>

Gemeente

<https://www.rotterdam.nl/>

Jongerenloket

<https://www.rotterdam.nl/werken-leren/jongerenloket/>

UWV

Laan op Zuid 393
3007 GE Rotterdam
0900 9294

<https://www.uwv.nl/particulieren/arbeidsbeperkt/beoordeling-arbeidsvermogen/index.aspx>

Rechtbank Rotterdam

Sector kanton
Postbus 50950
3007 BS Rotterdam